

ako se ima v temnejših prostorih. Duri v hleve naj bodo prostorene, odpirajo naj se na vèn pri svinjakih pa je naj bolje, ako se odpirajo na vèn in na noter. Napravljajo naj se vrata, ako je le mogoče, na zavetni strani, kakor je tudi za hleve sploh dobro, ako stojijo v zatišju. (Dalje prih.)

Ogled po šolskem svetu.

Iz Gorenškega. V Kranji so učitelji v okrajno šolsko svetovalstvo volili g. L. Sadarja, okrajnega šolskega nadzornika v Loki in g. Mih. Kustra, učitelja v Kranji, v Kamniku pa g. Fr. Cerarja, učitelja v Blagovici in g. Ant. Ribnikarja, učitelja v Dolu.

Iz Černomlja. Okrajno učiteljsko društvo černomeljsko je imelo svoj četrti, t. j. zadnji zbor prvega društvenega leta 15. septembra t. l. Pri tem zboru je bil tudi pervikrat nazoč e. k. okrajni komisar.

Pervosednik pové, da med tem časom ni dobil nič dopisov v društvenih zadevah, in da tudi ni sila, da bi se zapisnik zadnjega zbora bral, ker je čisto kratek, kakor ga je že „Tovars“ priobčil.

Razgovarja se o prvi točki: „dom in šola naj otroke vadi samodelavnosti“.

G. F. Kenda pravi: Naše življenje je veden boj, s katerim se moramo boriti z vsemi močmi, ako hočemo, da bi ne propali. Delati mora vsakdo, kdor ima zdrave ude. Tudi živali delajo po svoji moči, ali marveč po svojem nagibu — in kako umetna so njih dela! Človek pa nima nagiba, ima pa um in presto voljo, in v tem se odlikuje od živali. Toda kar človek sam od sebe stori, še ni dovolj, vaditi se mora reči dobro in na korist izdelovati; dela naj sicer sam, toda drugi naj mu popravlja in boljše kaže; človek ali marveč otrok naj se vadi tedaj samodelavnosti. Samodelavnost mora pa že dom in potem šola otroke vaditi. Ni dovolj, da otrok le odgovarja, ampak mora tudi vediti, zakaj je to ali uno tako, a ne drugače, in na to se mora s spraševanjem napeljevati. Otrok se mora tedaj vaditi misliti; le kdor popred dobro prevdarja, kaj bode govoril in kaj delal, ta bo prav storil, in ne bo se mu treba bati, da bi se osramotil.

Otrok že v zibelki pričénja delati in to timveč, kolikor močnejši prihaja. Ko pa otrok večji prihaja, razvija se mu tudi razumnost, ter premišljuje, kako bi to ali uno naredil, in čim delavniši je njegov duh, čim živejša njegova domišljija, tim boljše je tudi njegovo delo. Ta nagon naj dom in šola dobro pozná, in naj ga pri otrocih podpira, da ne zaostaja in hira. Večim otrokom naj se tudi o koristi dela večkrat kaj pripoveduje, da delo človeka ne sramoti, ampak le čast povišuje; udje se z delom razumajajo, vèrvestijo in okrepcajo, duh se razvedrí, in je vedno popolniši. Poglejmo pridnega delavca, ki opravi ob pravem času svoje delo, in pa lenuha, ki svoja dela vedno odlaga, poglejmo ju, kako se razlikujeta; prvi je čverst, kaže že na obrazu zdravje, zadovoljnost, ta pa tava okrog, ne vé, kam bi se djal, šteje dneve,

ure in minute, gleda, kdaj bode solnee šlo za goro, da bi bil zopet izbrisan en dan iz njegovega trudapolnega življenja. On je tat, ki krade čas, naj dražji zaklad na svetu. Delo je sicer težko, vendar postaja prav lahko, ako se ga že kot otrok poprime. Kako je pa tudi sladek mir po storjenem delu! Tako naj meroma gojitelji o delu otrokom pripovedujejo, da jih zanj vnamajo.

Starši naj skerbé, da otroke navadijo, da radi delajo, da imajo doma vse v redu, da lahko precej najdejo, kedar kaj potrebujejo. Ker pa otroci radi posnemajo, morajo jim dajati starši in sploh vsa hiša lep zgled. Ako vidi sin očeta pohajkovati, v sencah poleževati, redko bo sam potem delaven: ako vidi marljive delavne moči, lotil se bode tudi sam dela brez opominjanja.

Ko otroci nekoliko odrastejo, pošiljajo jih starši v šolo. Tu se otroci še lože samodelavnosti učé, ker tu je skupno delovanje, skupno učenje, kjer že otrok otroka spodbuja delati. Učitelj naj nadaljuje, ter naj jih prav marljivo dela vadi, in kar je še več, duhá naj blaži. Učitelj naj se jim, kolikor mogoče, kaže veselega, delavnega; ako klavern simertije hodi, so tudi otroci žalostni in otožni, in ne ljubi se jim delati. Ker je pa otroku delo že prirojeno, naj pazi učitelj, da ne bo ta nagon zatiral s svojim obnašanjem, on naj tedaj vse nauke tako vredí, da se bo samodelavnosti otrok prepričal, in naj jih za storjeno delo večkrat pohvali, pohvala še odraščeniim ljudem dobro dé, veliko bolj pa še otrokom. Učitelj naj bode svojim učencem lep zgled v vsem obnašanji.

G. M. Stanonik povdarja, da sta dom in šola tako tesno združena, da dom brez šole in šola brez doma ne more prav koristiti, to je, če starši in učitelj niso zložni. Dokler so deca še majhna, morajo starši skerbeti, da jim vedno dajo kaj pripravnega opravila, če tudi pri igrah, da le zmirom sami kaj delajo. Ko otroci hodijo v šolo, mora učitelj skerbeti, da jim daje vedno kaj opravila, posebno mora pa na to gledati, da jim je opravilo prijetno in jih veseli. Starši pa imajo zopet dolžnost, skerbeti, da otroci na tanko domá sami vse spolnujejo, kar se jim je v šoli naročalo. Posebno od škodljive lenobe mora učitelj učence pri vsaki priložnosti odvrčati.

G. M. Germ pravi: Samodelavnost, t. j. vedna raba svojih moči pri opraviilih je jako dobra pri učenji zavoljo izobraževanja uma, in je perva lastnost nadepolnega otroka. Potrebo zgodnje privadbe samodelavnosti prevídi vsakdo, kateri pomisli, da je delavnost vsakega človeka sveta dolžnost, ker je za delo vstvarjen. Za delavnost je človek prejel dušne in telesne moči, ktere se že v nježni mladosti morajo vaditi. Da se otroci spešno učé, je vse na tem, kako se otroci vadijo domá in v šoli čas obračati. Samodelavnost je zdaten pripomoček zoper razuzdanost, zakaj samodelavnost in lepo pravno vedenje ste večidel združeni. Samodelavni otroci so tudi mirni in tihi, ni jih sila opominjati in kaznovati, pomagajo radi svojim staršem pri delu, in se tako pripravljajo za prihodnje življenje, podobni so lepemu cvetju, ki obeta dober sad, ako drugače po slani pokvarjeno ne oveni, ali druga nezgoda ne pokončá sladkega upanja. Samodelavnost

pa tudi pripomore k veselemu življenju, zbuja veselje in ljubezen k novemu delu in koristnim opravilom; lenoba pa otroke dela odljudne in potuhnjene. Ako so otroci brez dela, znajdejo kmali razne napake, na ktere še popred mislili niso. Lenubi zaostajajo v omiki, niso za nikakovo društvo pripravni, popačijo se pravno in so na zadnje v svoji starosti sosedom v nadlogo. Zavaljo tega naj se mladina vadi samodelavnosti že v mladosti. Samodelavnost pa ne pride sama po sebi. Tudi telesne okoliščine in dušne zmožnosti otrok, napravijo ene bolj pripravne za samodelavnost, druge bolj za lenobo. Čas je tudi zdaten ali ne; nektera dela se spešneje dopoldan, kakor popoldan opravijo, zato se za težja opravila raji izvoli dopoldanski čas. Vsako opravilo pa, naj ga človek še tako rad opravlja, vturdi, če preveč dolgo terpi. Bolezen, jeza, posebni dogodki otroke v samodelavnosti ovirajo, da niso tako skerbni. Starsšem in učiteljem je tedaj treba posebne pazljivosti.

Samodelavnosti se otroci vadijo:

- 1) ako se jim v serce vsaja serčnost in veselje do samodelavnosti;
- 2) če starši in učitelji vedno pripovedujejo, da leni otroci nikdar svojega namena ne dosežejo;
- 3) če starši učiteljem in šoli ne nasprotujejo, kar se žalibog, še v dostih krajih godi;
- 4) če starši in učitelji otroke za dobro hvalijo, za hudo pa grajajo;
- 5) če dajejo lepe zglede samodelavnosti.

G. J. Juvan pristavlja: Naš namen je, da se danes pomenimo, kako naj starši in učitelji otroke vadijo samodelavnosti.

Mati, postavim, uči svojega ljubčeka že v zibelki govoriti; ko je že malo krepkeje, uči ga hoditi, in kako veselje je, ko shodi, še večje pa, ko začne po malem besede izgovarjati! Kako se mu vsi iz serca smejejo, ako ktero prav narobe pové! Tù mu popravljajo in ga vadijo toliko časa, da sam zna. To so prve vaje samodelavnosti, ktere starši in drugi domači še naj bolj vestno izvršujejo. Toda od sedaj naprej gre slabo; kmečki starši otroke zanemarljajo; marsikteri hodijo na pol nagi okoli hiše in po vertih; če ima še tudi kje kako boljše obleko, pa ni jim mar, da bi ga bolje oblekli. Gosposki starši zopet svoje otroke preveč in predolgo mehkužijo, oblačijo jih sami, da že v šolo hodijo itd., nekterim se še lepo vidi, ako njihov gospodič prav zapovedovati zná, sam pa nič ne stori. Tudi z raznim orodjem naj se otrok vadi delati; ako se včasih z nožem malo vreže ali z vilicami vbode, ne škoduje. Bral sem enkrat, da se je Mozart kot že mož v perst vrezal, ko si je kruh rezal, akoravno je bil na glasovirju tako izversten; gotovo mu niso dali v mladih letih noža v roke. Tudi nič ne dé, ako se deklica s šivanko v perst vbode, da ji kapljica kervi priteče, bo pa drugo pot bolj pazila. Videl sem deklico, ki je komaj štiri leta stara, ves dan pri mami sedela in za svojo punčiko obleko šivala, pa se ni nikoli zbodla; s škarjami je strigla, kakor marsiktera odrasčena ne tako. Zakaj bi se majhina

deklica ne učila mize pogrinjati? ako majhena kakošen taljer ali okrožnik potolče, ga pa velika ne bo; v začetku se pa zmirom kaj škode naredi. Kar oče dela, naj dá to tudi svojemu sinku v roke, naj se uči sekati, rezati, vertati, s kladvom tolči itd. Kako rad nareja deček lesen nož, vilice, grablje, brano, veziček itd.! Ako se bo pa oče bal, da bi se sinko vrezal, se pa ne bo nikoli nič naučit. Roke mu bodo terde, noge okorne, ako ga ne pustí hitro tekati, ali po drevesih plezati, če se boji, da bi padel, enkrat mora vendar poskusiti, če ne, bo slab kmet in neročen, nepripraven rokodelce. Taki otroci so tako okorni, da, ko v šolo pridejo, ne znajo ne sedeti, ne nič v roke prijeti, še glave ne znajo prav držati. Koliko truda ima učitelj s takovimi otroci! Kako lepo je, če mati odloči hčerki nekoliko prostorčka na vertu, da si tū sama cvetlice sadi, ali kako drugo seme seje itd. Kako dečka veseli, ako sme sam kje kaj malo žita vsejati, kaka drevesca saditi in jih cepiti! Kako ponosen je, ko vidi, da vse lepo raste! Kako bi bila deklica vesela, ko bi imela par svojih cibik, kako račico ali svojo gosko, ali ko bi imel deček svojega junčka! Kako bi sestrica in bratec svoje živalice oskerbovala! Poznale bi se iz med vseh drugih. Tako bi se mladina že domá vadila samodelavnosti.

Še bolj mora pa učitelj svoje učence samodelavnosti vaditi. Tako so delali stari učitelji, oni namreč, niso precej otroku povedali, kako se ta ali una čerka glasi, ampak napeljevali so ga, da je glas sam dobil, na ta način si ga je bolj zapomnil in je bil tudi vesel, ker je mislil, da je to zgolj njegova znajdba. Kaj napačno je pa, če učitelj še celó pri branju učencu zloge, besede ali še cele stavke predgovarja in učenec še le za njim. Otrok se zanaša na učitelja, in samodelavnost se zanemarja. Dosti prida tudi mislim ni, ako vsa šola ob enem na glas šteje, tako, postavimo, poštevanko. Eden se na drugega zanaša, in potem sam nič, ali prav malo misli, ker eni že tako znajo, da jim ni treba misliti, in drugi potem za njimi izgovarjajo. Posebno pismene naloge naj otroci, kolikor mogoče, sami izdelujejo, zlasti večji. Ako kaj popisujejo, naj jim učitelj ne pové vsega popisa, ampak naj jih o vprašanji napeljuje, da bodo sami v stavkih odgovarjali in jih potem sestavljali. Zatorej se meni jako nepedagogično zdí, če učenci posebno v tretjem in četrtem razredu naloge s table v svoje tako imenovane „fleisstheke“ prepisujejo, in če se potem o tej nalogi kaj ne govori, a vendar se to še pogosto godí. Učenci nimajo nobenega veselja do nalog, ker jih sami ne izdelujejo in po tem takem tudi ne pravega dobička.

Dalo bi se o vsakem nauku veliko povedati, kako naj bi se učenci vadili samodelavnosti, moj namen vendar ni, obsíрно o tem govoriti, ker nas že pedagogika tega uči. Vsak učitelj naj vestno roko na serec položí, in povedalo se mu bo, kako naj podučuje, ako hoče njemu izročene otročiče praktično staršem izrežati, kar mu je sveta dolžnost.

(Dalje prih.)

Iz Ljubljane. (Iz društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam). V 1. odborovi seji 11. p. m. mi je

bilo naloženo, tirjati zaostale plačnike pri vdovskem društvu. Spolnovajè ta nič kaj mikaven posel, poslal sem vnanjim udom pogovornice (Korrespondenzkarten), v katerih sem vsakemu napisal iz blagajniške knjige (Cassa-Buch) številko in znesek, ktereга je na dolgu. Naj vsak društvenik blagovoljno primerja napisane številke s tistimi, ktere najde v svojih plačilnih bukvicah, in ako se je kaka pomota vrnila, naj meni kar po kratki poti, ko mi bukvice pošlje, naznani, kaj in kako; skušal bom poravnati, da bo kolikor mogoče vsem vstreženo.

Častiti društveniki, kteri so za eno leto ali še več dolžni, naj plačajo do konca leta svoj dolg, ako jim pa tega nikakor ni mogoče, naj se pri odboru oglasé, kedaj da jim je mogoče plačati, in ravnali bomo v posebnih primerljivejih ž njimi, kakor je ravnal evangeljski gospodar s svojimi delavci v vinogradu. Sicer pa vsak pameten previdi, da ima vsako društvo svoja pravila, ktera mora spolnovati, sicer vse razpade, in g. g. društveniki naj se vprihodnje strogo ravnajo po §. 10. društvenih pravil. — Denar lahko pošljete društvu po c. k. okrajnem poglavarstvu. Naj krajši pot pa je, ako ga na ravnost pošljete meni, da ga vpišem in potem blagajniku izročim. To se naj ložeje in cenejše godí po poštnih nakaznicah, ktere ne veljajo več, kakor 5 kr. V „Tovarušu“ se bode vselej razglasilo, kteri gospodje in za ktero leto, so plačali. O priliki mi lahko pošljete ali prinesete svoje bukvice, v ktere vam plačani znesek iz blagajnične knjige poterdim. Društveniki, kteri so se oženili, pa so plačevali le kot neoženjeni, naj pošljejo odboru svoj poročni list, da se po §. 7. kakor je „Tovaruš“ v poslednjem listu povedal, odmeri, kar imajo doplačati.

Kdor pa društvenih pogojev ne spolnuje, naj nam pa nikar ne zameri, ako ga društvo ne bo hotelo poznati. Pomagajmo si sami, in potem nam bode Bog in dobri ljudje pomagali, in sedaj, dokler nam še solnce vgodno sije, delajmo za čas, od ktereга se pravi, da nam ne dopada.

Častitim podpornikom tega društva, kterih je naj več iz duhovskega stanú, iz med kterih sta dva že plačala po 90 gl., se v društvenim imenu prav ganljivo zahvaljujem, ter lepo prosim, da naj tudi vprihodnje ne pozabijo našega društva. Vsega skupaj so dobrotniki temu društvu darovali že 545 gl. 84 kr., med njimi nahajamo več gospodov, ktere že krije hladna zemlja in kteri kakor upamo pri Bogu vživajo plačilo njihovega usmiljenja. Sedaj, ko hvala mertvim več ne škoduje, živim pa služí v spodbudo naj jih imenujem; so pa ti-le: Arko Jernej, Blaznik Blaž, Brencè Janez, Hicinger Peter, Holzapfel Ignac, Jelovšek Franco, Lenček Jernej, Poklukar Jože, Šlakar Janez, Schmid Matija, Vovk Šimon.

Živim dobrotnikom sem pa razposlal račun od leta 1861. — 1869., iz ktereга vidijo, da se je premoženje že precej narastlo; imamo pa sedaj vsega premoženja že višej od 24.000, naj več v zaveznicah, nekaj pa v gotovini.

V odborovem imenu

Matej Močnik,
društveni tajnik.

— K učiteljskemu društvu za Kranjsko so pristopili pred in po občnem zboru g. g.: Lovro Sadar iz Loke (106), Janez Debelak iz Terziča (107), Janez Zima (108), France Kokalj (109) in Anton Vizjak (110) iz Ljubljane.

Vstopnino so plačali g. g.: Lovro Sadar iz Loke, Janez Debelak iz Terziča, Janez Eppich, Mihael Putrè in preč. g. France Lesjak iz Ljubljane.

Za leto 1869. sta plačala g. g.: Anton Žibert iz Fužin in Alojzi Jeršè od sv. Lorenca na Temenici (zadnji tudi za leto 1870.; (2 gl.) — Za leto 1870. so dalje plačali g. g.: Lovro Sadar iz Loke, Jože Raktelj iz Ribnice, Janez Borštnik iz Šmarije pri Ljubljani, France Zorè iz Spodnjega Tuhinja, France Lunder z Berda pri Podpeču vsi po 1 gl. Po 2 gl. pa g. g.: Vincenc Levstik iz Dobrove, Janez Kogej iz Brezovice, Blaž Kuhar iz D. M. v Polji, France Gerkman, Mihael Putrè in France Lesjak iz Ljubljane.

Vstopnino so dolžne te-le številke: 12, 17, 19 iz Ljubljane; in št. 8, 81, 86, 87, 95 iz dežele.

Za leto 1869. so na dolgu št.: 12, 15, 29 in 61 iz Ljubljane; iz dežele: 21, 31, 33, 55, 62, 69, 77, 81, 84, 85, 86, 87, 93, 95.

Za leto 1870. so na dolgu št.: 8, 11, 12, 15, 19, 25, 28 (le 1 gl.) 29, 60, 61, 88 iz Ljubljane in okolice po 2 gl. in iz dežele po 1 gl. št.: 3, 4, 21, 26, 27, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 48, 49, 52, 53, 55, 62, 63, 64, 69, 75, 76, 77, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99.

Kdor do konca novembra ne plača vsaj vstopnine, neha biti ud učiteljskega društva, sicer pa veljá za vse §. 6 društvenih pravil.

Vse č. g. g. društvenike prosimo, da naj pogledajo številke svoje sprejemnice; kdor je pa še ni dobil, naj se za njo oglasi pri odboru.

Odbor uč. društva za Kranjsko.

Iz Ljubljane. (Okrajni šolski svetovalci na Kranjskem), ki jih je deželni odbor vsled postave od l. 1869., ki se tiče šolskega nadzorstva, v seji 14. dne t. m. po večini glasov izvolil, so sledeči: 1. za politični okraj okolice ljubljanske gosp. Franc Kotnik, posestnik in deželni poslanec v Verdu poleg Verhnike, in g. Valentin Krisper, posestnik v Studencu poleg Ljubljane; 2. za politični okraj kranjski: g. Matevž Pirc, trgovec in posestnik v Kranji in g. Dragotin Šavnik, magister farmacije in častni mestjan v Kranji; 3. za politični okraj kamniški: g. Janez Podrekar, trgovec v Kamniku in g. Janez Debevec, posestnik in poštar v Kamniku; 4. za politični okraj radoljski: g. Lovro Pintar, fajmošter in deželni poslanec na Breznici in g. France Preželj, posestnik v Srednji vasi v Rohinji; 5. za politični okraj kerški: g. Janez Irkič, notar in posestnik v Kerškem in g. Vilelm Pfeifer, posestnik na Raki; 6. za politični okraj novomeški: g. Dragotin Rudež,

grajščak in deželni poslanec v Hrastji pri Novem mestu in g. Davorin Mohar, pristav pripomočnega urada pri c. k. okrajni sodnji v Novem mestu; 7. za politični okraj litijski: g. Alojzij Kobler, posestnik v Litiji in g. Juri Oblak, c. k. okrajni zdravnik v Litiji; 8. za politični okraj črnomaljski: g. Janez Kapele, oskerbnik Komendiške grajščine v Metliki in g. Janez Kolbezen, posestnik v Črnomlju; 9. za politični okraj kočevski: g. Anton Treitz, c. kr. okrajni zdravnik v Kočevji in g. Janez Podboj, posestnik v Ribnici; 10. za politični okraj logaški v Planini: g. Alojzi Perenič, župan in posestnik v Planini in g. Adolf Obreza, posestnik in župan v Cerknici; 11. za politični okraj postonjski: g. Andr. Lavrenčič, župan in posestnik v Postojni in g. Jožef Zelen, župan in posestnik v Senožečah. Po gori omenjeni postavi o šolskem nadzorstvu je za vsaki politični okraj (Bezirkshauptmannschaft) en okrajni svet, kteremu gre viši nadzor nad ljudskimi šolami dotičnega političnega okraja. Ta svet, ki se vsak mesec vsaj enkrat zbere, posvetuje in sklepa o zadevah, ktere po omenjeni postavi spadajo v njegovo področje, je sestavljen iz 6 oseb, namreč iz c. kr. okrajnega glavarja, enega duhovnega gospoda (dekana), ki ga izvoli knezoškof, dveh srenjčanov, ki jih, kjer ni okrajnih zastopov, izvoli deželni odbor in dveh učiteljev, ktera izvoli učiteljska skupščina onega okraja. Vse te volitve veljajo za 6 let. — Glavno mesto po svojem odboru izvolilo je dva zastopnika, in sicer g. Dežmana in prof. Pirkerja v okrajni šolski svet za Ljubljano; učitelji mestnih šol so za svoja zastopnika izvolili g. Belarja in g. Schotta, preč. knezoškofijstvo pa je poslalo v ta svet preč. g. dr. L. Klofutarja, kteri je že kot okrajni šolski nadzornik v zboru.

— V 5. seji deželnega šolskega svetovalstva se je med drugimi osebnimi zadevami vstanovil proračun normalnega šolskega zaklada za l. 1871. Med druge izdatke privzelo se je tudi 350 gold. za namene gospodarskega nauka v ljudskih šolah in 1000 gold. v podporo učiteljem.

— (Nove orglje.) 23. pr. m. t. j. 20. nedeljo po binkoštih so bile v frančiškanski cerkvi pred mostom slovesno blagoslovljene nove orgle — izverstno delo gosp. Franceta Goršiča. Ker so te nove orgle sedaj naj boljše delo na Kranjskem in tudi še v sosednih deželah, povemo tu njih dispozicijo, ktera je taka le: I. Glavni stroj: 1. Principal 16' od E v licu; 2. Principal 8'; 3. Bordun 8'; 4. Flavta 8'; 5. Viola di Gamba 8'; 6. Gamsov rog 8'; 7. Trobenta 8'; 8. Oktava 4'; 9. Harmonična flavta 4' (prepiska); 10. Kvinta 2²/₃'; 11. Superoktava 2'; 12. Kornet 5¹/₃', trojni; 13. Mikstura 2', petera.

II. Verhni stroj: 1. Principal 8' v licu; 2. Bordun 16'; 3. Cevna flavta 8'; 4. Solicional 8'; 5. Eolina 8'; 6. Hoboa 8'; 7. Oktava 4'; 8. Traversflavta 4' (prepiska); 9. Flavtica 2'; 10. Šumna kvinta 2²/₃ in 2'.

III. Pedal: 1. Principalni bas 16'; 2. Violon 16'; 3. Sub-bas 16'; 4. Bombarda 16'; 5. Kvintni bas 10²/₃'; 6. Oktavni bas 8'; 7. Violončel 8'; 8. Serpan 8'; 9. Flavtni bas 4'. — Skupaj 32 spremenov (čez 1900 piščalk). Manvala imata C — $\frac{3}{g}$ (56 tast); Pedal C — d (27 tast).

K temu še: 1. Manvalni sklep; 2. Pedalni sklep; 3. Zaklopnica (Sperrventil) k glavnemu stroju in pedalu — za meh 32°; 4. Zaklopnica k verhnemu stroju in pedalu — za meh 28°; 5. 6. Zbiralnik (Kollektivzug) za 9 spremenov glavnega stroja, posamesno ali skupaj; 7. 8. Zbiralnik za 6 spremenov verhnega stroja; 9. 10. Zbiralnik za 6 spremenov pedala.

Lepa omara, po načertu g. Tomec-a v Št. Vidu, je 37 čevljev visoka, 26 čev. široka in 9 $\frac{1}{2}$ čev. globoka.

Te nove orgle pa stanejo tudi do 8000 gold., kajti porabilo se je za nje čez 24 centov čistega cina (brez svinca) po 125 gold. cent. S tem slovečim delom se je cerkvena umetnost na Kranjskem zelo pomnožila.

— 27. preteč. m. se je ustanovilo okrajno šolsko svetovalstvo za vnanji ljubljanski okraj. Nazočih bilo je 6 udov, in sicer g. g.: svetovallec deželni. poglavarstva in c. k. okrajni glavar pl. Schivichofen, kot predsednik, V. Krisper, F. Kotnik, kot zastopnika občin, J. Brolih, dekan iz Šmarje, kot knez. škof, poslanec in J. Uranič in B. Kuhar kot zastopnika uč. stanú. Za predsednikovega namestnika izvoljen je bil dekan Brolih. Pri tej priložnosti se je tudi določilo število zastopnikov, ki jih ima občinski zastop vsake občine voliti v krajni šolski svet, kakor tudi, da se ima naročiti županom teh občin, da nemudoma skličejo vkup možé k tej volitvi, da se potem hitro ustanovi krajni šolski svet.

Premembe v učiteljskem stanu.

Na Kranjskem. Postavljeni in prestavljeni so g. g.: Janez Erker iz Stare Loke v Morobico in Anton Lokar iz Morobice v Staro Loko (na Kočevskem); Avg. Adamič iz Račjega v Rob, Janez Grebenec z Iga v Račje, Janez Kernec s Poloma na Ig, Leop. Abram od Fare v Sodražico, Alojzi Kušar z Nadanjega sela v Hotederšico, Leop. Zupin iz Hotederšice na Nadanjeselo, Janez Strehovec z Verhnike v Moravče, Silv. Kéte iz Moravč v Ternovo pri Bistrici, Val. Bernot s Ternovega na Verhniko, Fr. Schmied, podučitelj v Semiču, je službo popustil, na njegovo mesto postavljen je Fr. Zajec; Anton Javoršek z Rake gre v Planino (Stockendorf).

Razpis učiteljeve službe.

Na Jezici blizo Ljubljane je razpisana nova učiteljeva, cerkvenikova in orglarjeva služba z 262 gold. 50 kr. letnih dohodkov. Prošnje naj se pošiljajo c. k. okrajni gosposki ljubljanske okolice do 10. t. m.

➡ Današnjemu listu pridjan je Kazavec št. 4, 2 str. ➡

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Tiskar in založnik:
Jož. Rudolf Milic.